

Donmuş, kas katı kesilmiş bir çaresizlik ve umutsuzluk...
Gözyaşları usul usul, sesiz akarken...
Haykırasıya, kulaklarda çınlayan bir sessizlik...
Tüm beklentileri, sevginin taze filizlerini derinliklere gömerek!

Ermeni soykırım iddiaları

Yıllar içerisinde değişik dergiler, gazeteler ve belgesellerde
dillendirilen iddiaların derlemesi

Ekmeđi ne yapalım zehir getir bize (...)
Urfa'da ađlayan bebekler
Çocuklar yan yana konarak ağlatılıyorlardı (...)
Ta ki son nefeslerini verene kadar, cesaretini toparlayabilen
kimi anne çocuđunu dereye atıyordu, daha çabuk ölsün diye
Jakop K nzler doktor yardımcısı Urfa 1899-1922

Ben, ne vatan hainiyim nede divane. Kim...
Kime, neden, hangi şart ve gerekçelerle (...)
Tüm bunlara bakmıyor – değerlendirmiyorum. Yaklaşımım tamamen insani!

Önyargılardan uzak, tarih bilgilerinizi zorlayarak ve elinizi vicdanınıza koyarak lütfen sağdaki soruyu Allah ve vicdanınız önünde yanıtlayın:

Bâb-ı Âli Baskını ile iktidara gelen ve kayıtsız şartsız güç ve söz sahibi olan üç Paşa. Cemal, Enver ve Talat Paşalar. Sarıkamış felaketinin siyasi ve askeri sorumlularıdır. On binlerce Osmanlı askerinin, düşman ile temasa geçmeden, kış şartlarında donarak ve açlıktan ölmesine sebep olanlar, bunun yanında savaş boyunca değişik vesileler ile vurdumduymazlıklarını, düşüncesizliklerini, sorumsuzluklarını kanıtlayanlar, nefret ettikleri, hor gördükleri, suçladıkları insanların ölümüne sebep olabilirler mi, olamazlar mı?

Bu iddiaları derlememin amacı ne Ermeni halkına şirin görünmek, ne kendi insanımı, tarihi veya geçmişimizi aşağılamaktır. Ama Ermeni kökenli vatandaşlarımız kuşkusuz bu milletin bir parçasıdır. Ve birimizden birinin başına bir haksızlık, adaletsizlik geldiğinde buna karşı durmak, hem ulusal bilincin hem de insanlığın gereğidir. Bu yüzden ben olaylara salt insani yönden yaklaşıma çalıştım. Buna rağmen atalarımızın, eğer iddialar doğruysa ve bu boyutlarda gerçekleştiyse, böyle bir vahşete sebep olduklarına inanasım gelmiyor. Evrende bir gezgin misali perde arkasında yatan gerçekler hep ilgimi geçmiştir. Güçlünün değil, güçsüzün sesi olmayı yeğlemiştir. Ve bir insan olarak, ister Ermeni, ister Yahudi veya en son Avrupa'da yaşanan Yugoslavya olaylarında ölen genç – ihtiyar, kadın ve çocukların vicdanımda yaratıkları, insan olmamdan dolayı kendimden utandığım ve artık bazı şeylerle ama genel olarak gerçekler ile yüzleşmeyi öğrenmemiz gerektiği için bu çalışmaya soyundum. Lehte veya aleyhte gerçekler ne ise o. Eğer iddialar bir yalandan ibaret ise, belki derlediğim bazı iddiaları çürüterek ileride bu konunun kapanmasına da yardımcı olabilirim diye düşündüm. Salt bu olay olmamıştır demek ile olmuyor, sağlam deliller ile iddiaların çürütülmesi ve/veya kanıtlanması gerekiyor.

"Şu veya bu sebepler için, ulusu harbe sürüklemek taraftarı değilim. Harp zarurî ve hayatî olmalıdır. Gerçek kanaatim şudur: Ulusumuzu harbe götürünce vicdanımda azap duymamalıyım."
"Öldüreceğiz" diyenlere karşı "ölmeyeceğiz" diye harbe girebiliriz. Fakat ulusun hayatı tehlikeye girmeyince harp bir cinayettir."

Gazi Mustafa Kemal Atatürk

Ve insan dediğın öyle bir yaratık ki...
İyide içinde kötüde
Kötülük ağır bastığında
Yaratığın içindeki canavar meydana çıkıyor
Ve hiç bir canlının
Diğer bir canlıya yapmayacağı vahşetin mimarı olabiliyor
Öldürmekle kalmıyor
Can almak yetmiyor
Kurbanını ve ondan arda kalanı
Ölümün çok ötesinde bile aşağılamaya, hor görmeye çalışıyor!

Dünyâ yazımda da ifade ettiğim gibi ölümcül vakalarda kasıt hukuken çok önemlidir. Toplu ölümlere geçmeden önce, daha iyi anlaşılabilmesi için, bireysel öldürme olaylarına bakalım:

Kriminolojide öncelikle neden aranmaktadır. Filen gerçekleşen öldürme olaylarında neden en azından fiil kadar önem taşımaktadır. Örnek olarak tecavüze uğrayacak bir kadının kendini savunma amacı taşıırken, eylemi gerçekleştirmeye çalışanı öldürmesi olarak gösterebiliriz. Burada gerçekleşen ölüm ve tecavüz olmasına karşın nefsi müdafaa söz konusudur. Ve eğer bir ceza verilecekse >>> neden <<< hafifletici sebep olarak değerlendirilir. Öldüren her zaman öldürme fiilini kasıtlı gerçekleştirmiyor, örnek olarak kendimi gösterebilirim; 1989 yılında yaşanan olayda eşim ve evladımı kaybettim, kasıt var mıydı, hayır, kendim aylarca komada yattım buna rağmen eşim üzerinde otopsi yapıldı. Belki ben önceden öldürdüm ve kaza süsü verdim diye. Ve talihsiz olay kaza olarak kabul edildi. Bunun yanı sıra öldürmeye azim ettirenlerde vardır, bunlar olayı gerçekleştiren kadar kanun önünde suçludur. Çünkü sebep olmuşlardır, örnek olarak namus cinayetlerini gösterebiliriz. Umarım bu konu yeterince anlaşılmıştır. Gelelim Almanya ve Hitler dönemine, daha Hitler iktidara gelmeden "Mein Kampf" isimli yapıtında Yahudilere karşı kin ve nefret söylemleriyle dikkati çekiyordu. Yani ileriki yıllarda bu kin ve nefret söylemlerinin fiili icraata dönüşeceği belliydi¹

1. İşte tamda bu yüzden dünyanın neredeyse her ülkesine halkı kin ve nefret söylemleri ile galeyana getirmek suçtur. Bu sebepten dolayı Recep Tayyip Erdoğan diğer suçlarının yanı sıra bu yüzden de yargılanacaktır

"...Bir kaç gündür şehirde bir dedikodu ağızdan ağıza yayılıyordu ama biz, bu söylentiye inanamıyorduk... Ta ki 28 Haziran 1915'de tüm Ermenilerin şehri 5 gün içerisinde terk etmeleri gerektiğin resmen duyuruluncaya kadar... Bu emrin o zamanın şartları altında gerçekten ne demek olduğunu tasavvur bile edemezsiniz... Kulağa ne kadar korkunç gelse de düzenlenecek bir toplu katliam bile bu sürgün emrinin yanında insancıl kalırdı, bir katliam karşısında her zaman bazılarının bu katliamdan kurtulma şansları vardır ama bir sürgün, Türkiye gibi bir ülkede (aslında burada Osmanlı demesi gerek ama Türkiye ifadesi yer alıyor), sürgünün şartları dikkate alındığında, toplu ve daha dehşet verici bir ölüm demek... Bu "iş" salt Kürtler hal etmiyordu, çoğu zaman Jandarmalarda veya silahlı çeteler ki özel olarak Ermenileri öldürmek için salıverilen tutuklularda Ermenileri katlediyordu... "

Leslie A. Davis Amerikan konsolosu 1914-1917

Gelelim 1915 olaylarına(!) 1915 olaylarında öncelikli olarak kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde kanıtlanması gerekenler

-İddia: Başta Alman, Amerikan, İsveç, Danimarkalı hemşire, diplomat, doktor, gazeteci, askeriye ve misyonerlerin kaleme aldığı ve Osmanlı İmparatorluğunun vasiyetini ama özellikle Ermeni halkının durumunu gösteren raporlar.

- İspatlanması gereken: Osmanlı İmparatorluğunun soykırım kastı taşımadan vaziyete hakim olmadığını gösteren belge ve bilgilerin açıkça paylaşılması. Özellikle bu şahit ifadelerinin ve aynı zamanda sübjektif değerlendirmelere dayanan "kanıtların" çürütülmesi kaçınılmaz ve zaruridir.

-İddia: 1915'de Ermeni halkına karşı soykırım gerçekleşmiştir. Neden olarak Ermenilerin mal varlıkları ve Hristiyan dinine mensup olmaları gösterilmektedir.

-İspatlanması gereken: Varsa böyle bir durum bunların münferit ve Osmanlı Devleti hükümeti tarafından kasıtlı, bir program ve plan dahilinde gerçekleştirilmediğidir.

-İddia: Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bu olayların aydınlanmasında samimi olmadığı, olayı zaman aşımına uğratmaya ve delileri karartmaya çalıştığı.
- İspatlanması gereken: Bu konunun aydınlanmasında Türkiye Cumhuriyeti Devletinin de menfaatine olduğu, en azından ama toplumsal barış adına bunu gerçekten istediğini, samimi olduğuna tarafları ikna etmek.

-İddia: Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri, Türk milletinin gerçekleri öğrenmesinden çekinmesi
- İspatlanması gereken: Bunun böyle olmadığı, hükümetler tarafından düzenlenecek değişik etkinliklerle, halkı bilgilendirmek namına bu savın çürütülmesi.

-İddia: Tecrit esnasında Ermeni halkına trenlerde, çöl geçerken vesaire "refakat" eden devlet görevlilerinin bunu fırsat bilerek Ermeni halkını soyması, işkence etmesi, başkaca tehditlere karşı korumaması, aç bırakması, tifo hastalığına yakalanmalarına rağmen gereken tıbbi müdahalenin yapılmaması ve hatta kendi elleriyle öldürmesi.
-İspatlanması gereken: Bunun böyle olmadığı, olduysa bile münferit olaylar olarak görülmesi gerektiği. Planlı, programlı ve kasıtlı olmadığıdır.

-İddia: Tüm bu olayların planlanmış olduğu
-İspatlanması gereken: Planlamanın olmadığı, savaş kargaşası, sorumluların basiretsiz - beceriksizliği ve bürokrasinin iflası

-İddia: Tüm Anadolu bir tek mezarlık, başka bir ifadeyle mezbaha görünümünde ihtiyar, kadın, çocuk ve hatta bebek demeden insanların ölüme götürülmesi
-İspatlanması gereken: Açıkçası böyle bir iddia karşısında neyi ispatlayabileceğimizi, neyi ispatlamamız gerektiğini bilmiyorum

-İddia: 1908'de yaşanan Jön Türk devrimiyle "Türkiye Türklerindir" ideolojisi çerçevesinde Osmanlı toprakları üzerinde "safkan" Türk toplumu yaratmak. 1912 yılında yaşanan ve ağır toprak kayıplarıyla neticelenen olaylardan Osmanlı Hristiyanlarını sorumlu tutmak. Bu ırkçı yaklaşımın başını çekenler Enver, Talat ve Cemal Paşalar.

-İspatlanması gereken: Kara koyun misali hezimetin (...) Yanılıyor olabilirim tabii, inkâr etmenin kime ve neye faydası olur?

-İddia: Rus ordusunun 1914 kış aylarında Osmanlıya saldırması, iki orduda Ermenilerin savaşmasına rağmen; Jön Türklerin bunu fırsat bilerek iki Hristiyan tarafın birleşerek Osmanlıya karşı durmaları ve o muharebenin bu yüzden kaybedilmesi

-İspatlanması gereken: Bana bazen öyle geliyor ki sanki onlarca yıl sonra yaşanacak Yahudi soykırımının gerekçeleri (kin, nefret, kendi beceriksizliğinin sorumluluğunu ak koyun - kara koyun misali başka kitlelere yüklemek, diğerlerinin çalışkanlık ve akıl ile elde ettikleri maddi manevi başarının kıskanılması) bu olaya da yansıtılmak isteniyor. Bilmiyorum bu nasıl ve hangi deliller ile ispatlanabilir.

-İddia: Osmanlı hükümetinin savaş meydanlarından yüzlerce kilometre uzakta yaşasalar bile >>> tüm <<< Ermenileri kendi sahneye koydukları senaryolarla (Ermenilerin Türk köylerine saldırmasını örnek verebiliriz) zan altında bırakarak topluca tecritte "bahane" üretmeleri. Salt bunun için Ermenileri ismen anmadan kanuni düzenlemeler ile casusluk faaliyetinde veya işbirliğinde bulunan yerleşim yerlerinin İmparatorluğun başka bölgelerine sürülmeleri

-İspatlanması gereken: Bunun böyle olmadığı. Bu savın tamamen hayal ürünü olduğu

-İddia: Amerikalı büyükelçi Henry Morgenthau (1913-1916) "...diplomatik nezaketin gereklerini yerine getirdikten sonra Talat Paşa bana dedi ki; Ermeni meselesinde size bu konuda görüşlerimizi bildirmek istiyoruz. Ermenilere karşı tavır almamızın üç nedeni vardır:

---Birincisi, Türkiye sayesinde zenginleştiler

---İkincisi, kesin olarak Türkler üzerinde bir hakimiyet kurarak kendi devletlerini kurmaya kararlılar.

---Üçüncüsü, düşmanlarımızı resmen cesaretlendirerek Kafkaslarda hezimete uğramamıza neden oldular ve yenilgimizin ana sebeplerinden biri onların takındıkları tavırla izah edilebilir. Bu yüzden aldığımız kesin karara göre daha bu savaş bitmeden Ermenileri etkisizleştirmemiz gerekecek.

Ve Henry Morgenthau devam ediyor, Türkler biliyordu bu tecrit esnasında Ermenilerin birçoğu ölecek ve asla geriye dönemeyecekti. Türklerin amacı yıkım ve soygundu(!). Bir süre sonra Talat Paşaya dedim ki; *"Farz edelim ki bir kaç Ermeni gerçekten sizlere ihanet etti, bu, tüm bir halkı sürgüne yollamaya, suçsuz günahsız kadın ve çocukların ölmesini göze almaya gerekçe olabilir mi?"* Talat Paşanın cevabı ise *"Bunlar kaçınılmazdır. Başka bir gün, hiç unutamayacağım bir istekle Talat Paşa karşıma çıkarak söyle dedi "Ülkenizdeki sigorta şirketleri yıllarca Ermenilerden iyi kazandı, sizin yardımınızla bu şirketler ile temasa geçerek tüm sigortalı Ermenilerin listesini talep ediyorum, çoğu öldü ve mirasçıları kalmadı dolayısıyla hak sahibi mirasçı devlet."* böyle bir talebi hemen ret ettim

-İspatlanması gereken: Bu cümlelerin gerçekten söylenip söylenmediği

-İddia: 20. Yüzyıl başlarında altı ilde toplam iki milyon Ermeni'nin Anadolu'da yaşadığı.

-İspatlanması gereken: Doğru hatırlıyorsam eğer Osmanlı İmparatorluğunun arşivleri tarihi İskenderiye kenti arşivlerinden sonra dünyada kapsamı açısından ikinci geliyor. Durum böyleyken bu iddiayı çürütmek çok zor olmasa gerek. Netice itibarıyla Osmanlı kayıtlarına göre ne kadar Ermeni'nin Anadolu'da yaşadığı ortaya çıkması gerek.

-İddia: Ermeni toplumunun Hristiyan olmalarından dolayı Osmanlı tarafından ikinci sınıf vatandaş olarak muamele görmesi, dini inançlarından dolayı bazı özel hakların tanınmasına karşın daha yüksek vergilere tabii tutulması, kısmi bir özerklik tanınmasına karşın Müslümanlar karşısında hukuken aynı haklara sahip olmaması.

-İspatlanması gereken: Tarihi bilgilerim beni yanıltmıyorsa eğer aksini ispatlamamız mümkün olmayacaktır.

-İddia: 1895'de yüksek vergilendirmeye ve Müslümanlarla aynı haklara sahip olmamalarından dolayı yaşanan ve 200000 Ermeni'nin canına mâl olan Ermeni "isyanı"

-İspatlanması gereken: Kendinden menkul

-İddia: Van meselesi, Türk ordusunun Van'da direnen Ermeniler ile çatışması ve bu çatışmanın Rus ordusu Van'ı ele geçirdikten sonra nihayete ermesi

-İspatlanması gereken: Ciddi deliller ile saldırının nedenlerinin ispatlanması

-İddia: 24-25 Nisan'da İstanbul'da tutuklanan 850 "aydın". Aralarında on Piskopos, 40 doktor, 10 avukat

-İspatlanması gereken: tutuklama gerekçeleri

- İddia: Türk milletinin gerçekler dile getirildiğinde bunu inkar yoluna giderek "anlamsız" küskünlükler yaratması.

- İspatlanması gereken: Daha önceleri de defalarca dile getirmeye çalıştığım gibi önce insan sonra millet olarak gerçeklerle yüzleşmeyi öğrenmeliyiz. Salt bu konuda değil, birçok yönden bir hayal aleminde yaşadığımız yadsınamayacak bir gerçek!

-İddia: Türk milletinin ezeli hastalığı; Şovenizm ve maalesef kendini dev aynasında görme, kendini olduğundan farklı gösterme

-İspatlanması gereken: Öyle inanıyorum ki bu konuda inkar hiç bir işe yaramaz, tam aksine artık gerçekçi olmanın zamanı geldi de geçiyor bile!

- İddia: Hrant Dink cinayetinin günümüze kadar sürüncemede bırakılması Türk milletinin Ermeni vatandaşlarına karşı hala açıkça düşmanlığını göstermektedir.

- İspatlanması gereken: Tüm yönleriyle şeffaf bir yargılama ve Türk milletinin ırkçılığa karşı olduğunu gösteren ve gerekirse yeni veya mevcut kanunların yeniden düzenlenmesiyle altının çizilmesi.

Görgü şahidi veya tanıkların ifadelerinden

"...bende öyle bir izlenim oluştu ki, sanki Talat Paşa Türkiye'nin kayıtsız şartsız diktatörüdür... Zamanın birçok güçlü devlet adamıyla röportaj yapmama karşın, Talat Paşa, Berlin ve cehennem arasında en güçlü, en görkemli kişiliğe sahipti..."

Amerikalı gazeteci Samuel S. McClure 1915-1916

"...Tutuklanan Ermeni erkekleri tahtalar arasına sıkıştırılarak, ayakları at misali çiviler ile sabitlendikten sonra sakalları, kaşları, parmaklarındaki tırnakları, dişleri söküldükten sonra baş aşağı asılıyorlardı.. Birçoğu öldüler ama bazıları tüm bu işkencelere rağmen hayatta kaldılar ve biz böylelikle bu yaralanmaları görebildik...."

Alma Johansson Muş'ta İsveç misyon hemşiresi 1901-1916

"...Birçok Müslüman Türk ve Arap gözyaşlarını saklayamadan, başlarını çaresiz sallayarak, tüm bunların devlet büyüklerinin emriyle gerçekleştiğine inanamayarak... Tren ile Halep'e sürülen Ermeniler bilet parasını kendileri ödemek zorundaydı, yol boyunca birçok Alman mühendisin anlattıklarına göre çıplak, tecavüze uğramış kadınların cesetleri yatıyordu, birçok kadının gerisine sopa sokulmuştu... Ve Musul konsolosu Herr Holstein'in bana anlattıklarına göre, Musul-Halep arası yol boyunca o kadar çok bileklerinden kesilmiş çocuk eli görmüş ki... "

Alman öğretmen Martin Niepage Halep 1913-1917

"... Salt Ermeni olmak tutuklanmak ve sürgüne yollanmak için yetiyordu, devlete karşı bir suç işleyip işlemediğine bakılmaksızın..."

Oskar Heizer Amerikan konsolos 1915-1917

"...Bu önlemler Ermenilerin yalnız bizim ilimizden değil tüm altı ilden birden sürgüne yollanmasıydı. Bu o güne gerçekleşen ve insanlık tarihinde tüm benzeri vakaların en büyüğü olarak görülmesi gerek... Sürgüne yollanacak Ermeniler varını yoğunu yok pahasına satarak sürgünde nakit paraya sahip olmaya çalışıyorlardı ve Türkler, kadın - erkek akbaba misali Ermenilerin evlerine üşüşüyordu... Ve Ermenililer ölüme gittiklerini his ediyorlardı..."

Leslie A. Davis Harput'ta Amerikan konsolosu 1914-1917

"...Emredilenin yerine getirilmesi, emirlere itaat etmeyen veya etmek istemeyen vali ve diğer devlet görevlilerin yerine başka insanların atanıyordu. Bu önlemlere karşı koyan Türklere karşı değişik yöntemlerle sindirme girişimlerinde bulunuluyordu..."

Johannes Lepsius Ermeni yardımlaşma vakfı yöneticisi 1896-1926

"...Annem ve küçük kardeşim çok hastaydı, bir ağcın altında bırakarak yola koyuldum çünkü eninde sonunda öleceklerdi, ha bugün ha yarın artık benim için fark yoktu, genç kızları yol boyunca kenara çekiyorlardı, tecavüze uğran birçok kızı kendini Fırat'a atarken gördüm... Ben intihar etmedim... Güneş batmak üzeriydi ve ben hala yerde yatıyordum birden kurtlar aklıma geldi, gece olunca beni parçalayabilirlerdi... Ayağa kalktım ve yürümeye başladım..."

Tagouhi Antonian 1900 yılında Bitlis doğumlu görgü şahidi

"...Sürgün emri resmen ilan edildikten sonra Jandarmalar gelerek kadınları bir tarafa, erkekleri bir tarafa koyun güder misali bizleri önlerine katarak... Evlerimizden, bahçelerimizden kovdular... 110 gün dur durak bilmeksizin yürüdük, ihtiyar veya hasta olup yürüyemeyenler ya yol kenarında kalıyor veya Jandarmalar tarafından öldürülüyorlardı. Bizi aç bırakarak su bile içmemize müsaade etmiyorlardı...Çeteler ve Kürtler bize saldırıyorlardı, bizi öldürüp – soyuyorlardı...Hatırlıyorum, kaynanam hamileydi öldürdüler, kılıç ile karnını yararak bebeği içinden çıkardılar, bebek oğlan olduğu için pis pis gülüyorlardı, bebeği yere fırlattılar bu görüntüleri unutamıyorum (Dikkat bu bebek vakasını tam tersi olarak Türk yazarlarından da okudum, hangisi yalan, hangisi gerçek?)... Kürtler ve silahlı çeteler bize saldırarak kadın ve kızları kaçııyorlardı..."

Hambardzoum Sahakian 1898 Sivas doğumlu görgü şahidi

"...Türklerin yaptıklarının sorumluluğu bize ait, bizim paramız, bizim silahlarımız, bizim subaylarımız, biz arkalarında durmasak bu şişirilmiş kurbağa kendi içinde çökerdi... Türklere karşı bu kadar korkak davranmamız için bir neden yoktu, Ermeniler konusunda Türk hükümetine yaptıklarının sonuçlarını anlatarak korkutabilirdik... Ben o zamanlar ihtar etmişim, askeri sebeplerden dolayı çekinceli davranmayarak bu konuda daha ciddi adımlar atsaydık, müttefikimizin katliamına seyirci kalmak zorunda kalmazdık... 1916 yılına gelindiğinde Türk hükümeti Ermenileri yok etme planının son safhasına gelmişti, bu esnada bizim, Amerikaların veya Papa elçisinin uyarılarına, tehditlere, tenkit ve telkinlerine kulak asmaksızın, tüm bu müdahalelere rağmen Avrupa kamuoyunun tepkilerini hiçe sayarak (dikkat burası çok önemli, o zamanlarda bugünde kamuoyu taktiri çok önemlidir) ..."

Paul Graf Wolf Metternich Alman Büyükelçi 1915-1916

"...Savaş tüm hızıyla sürerken eğer Graf Wolf Metternich'in önerilerini dikkate alsaydık, müttefikimizi bugüne kadar görülmemiş bir saygısızlıkla kınamış olurduk. Tek hedefimiz, Ermenilerin ölüp ölmediğine bakmaksızın Türkleri savaş sonuna kadar tarafımızda tutmaktı..."

Theobald von Bethmann Hollweg Alman Kanzler (Sadrazam veya Başbakan gibi) 1909-1917

"...Türkler, erkekleri öldürdükten sonra kendilerini ayaklanmalara karşı korumaları gerektiğini... Kadınlar tecavüze uğradıklarında veya çocuklar kaçırıldığında Jandarma ve Kürtleri denetim altında tutamadıklarını... Sürgün esnasında insanlar açlıktan öldüklerinde ise savaş şartları altında, sürgün güzergâhı boyunca iştahı sağlamada sorun yaşadıklarını bahane ediyorlardı..."

Alman General Friedrich Kress von Kressenstein 1. Türk Alman seferi kuvvetlerinden 1915-1917

"Tüm halkı, Ermeni soykırımından dolayı suçlayamayacaklarını, halkın Ermeni katliamından habersiz haberdar olsalar bile bunu onaylamadıklarını, katliama katlanmak durumunda kaldıklarını, birçok devlet memurunun İstanbul'dan veya üstlerinden gelen emirleri yerine getirmek istemedikleri..."

Alman sıhhiyecisi subayı Armin T. Wegner 1915-1916

Söz konusu üç Paşa

**24 Mayıs 1915'de Fransa, Rusya ve İngiltere...
Tarihte ilk defa Osmanlı İmparatorluğunda Ermenilere karşı yaşananları insanlığa karşı
işlenen suç olarak niteleyeceklerdir. Amerika Birleşik Devletleri...
Bu esnada savaşa müdahil olmadığı için, olaylara doğrudan Talat Paşa nezdinde protesto
edecektir.**

**Meselevi toparlamadan önce kafanızı iyice karıştırmak için iki alıntıya yer vermek
istiyorum**

"İttihat ve Terakki Mensuplarının Yargılanması

İttihatçı liderlerin yargılanmasına 17 Nisan 1919 tarihinde başlanmıştır. İlk celsede; eski sadrazam Said Halim Paşa, eski Hariciye Nazırı ve Meclis-i Mebusan reisi Halil Bey (Menteşe), eski Hariciye Nazırı Ahmet Nesimi Bey, eski Adliye Nazırı İbrahim Bey, İttihat ve Terakki Merkez-i Umumi üyelerinden Talat Bey (Küçük Talat), Rıza Bey, Mithat Şükrü Bey, Ziya Gökalp Bey, Atıf Bey, eski İâşe Nazırı Kemal Bey, eski Maârif Nazırı Ahmet Şükrü Bey ve eski Merkez Kumandanı Cevad Bey bulunmuştur.

"Paşa" lık rütbeleri alınan ve "efendi" olarak zikredilen Talat Paşa, Enver Paşa, Cemal Paşa ile Dr. Nazım, Dr. Bahaaddin Şakir, Dr. Rusuhi ve Emniyet-i Umumiye eski müdürü Aziz Efendiler ise firarda olmaları sebebiyle gıyaben yargılanmıştır.

Yargılama yukarıda adı geçen kişilerle devam etmekte iken, İtilâf Devletleri, Bekirağa Bölüğü'nde yatmakta eski bakan, sadrazam ve önde gelen İttihatçılardan 67 tanesini alıp Malta adasına götürmüştür²³. Bu gelişme üzerine Divân-ı Harb-i Örfî mahkemesini, 3 Haziran 1919 tarihinde geride kalan İttihatçılarla davayı devam etmiştir. Bunlar; eski Şeyhülislâm Musa Kâzım Efendi, eski Posta, Telgraf ve Telefon Nazırı Hüseyin Haşim Bey ve eski Âyan reisi Rifat Bey'dir.

Gıyaben verilen hüküm sonucunda, Talat, Enver ve Cemal Paşalar ile Dr. Nazım Bey gıyaben idam cezasına çarptırılmışlardır. Keza; Cavid Bey ile Mustafa Şerif Bey de yine gıyaben olmak üzere on beşer sene kürek cezasına çarptırılmışlardır.

Şeyhülislâm Musa Kâzım Efendi ise vicâhen yapılan yargılama sonucu on beş sene kürek cezasına çarptırılmıştır, ancak padişah bu cezayı "nefy-i muvakkat" yani geçici sürgün cezasına çevirmiştir.

Eski Posta, Telgraf ve Telefon Nazırı Hüseyin Haşim Bey ile eski Âyan reisi Rifat Bey ise beraat etmişlerdir"

"Talat Paşa gerçeği"

Talat Paşa, İstanbul'un işgali sonrasında İngilizler tarafından kurulan askeri mahkemelerde Osmanlı Devleti'ni savaşa sokmak ve Ermeni katliamı suçlamalarıyla gıyabında idama mahkûm edilmiştir. Ancak, bu karar kesinleşmiş hüküm değeri kazanmamıştır. Yargılama sürecinde İngilizlerin dahi "maskaralık" diye tanımladığı Askeri mahkemelerin kuruluşlarında yargılananlara tanınmayan temyiz hakkı gerçekleşince, bu karar cezai sonuçlarıyla birlikte geçersiz kılınmış, "yok" hükmünde sayılmıştır.

Uluç Gürkan

Eski TBMM Başkanvekili

Tartışmayı, AİHM Büyük Daire'sindeki Perinçek-İsviçre [davas](#)ında Ermenistan tarafının avukatı olan Geoffrey Robertson başlattı. Durduk yerde, Talat Paşa'yı "Türklerin Hitler'i" olarak tanımladı. Ermeni tarafının diğer avukatı Amal Clooney de kendisine destek verdi. Osmanlı Devleti'nin 1920'de imzaladığı Sevr Antlaşması ile Ermeni katliamlarını kabul ettiğini ve sorumluları yargı karşısına çıkarma sözünü verdiğini; dönemin New York Times gazetesindeki bir haberde Talat Paşa'nın Hristiyanları Anadolu'dan kovma kararı aldığını yazıldığını, bu nedenle 1919'da bir Osmanlı mahkemesinde yargılanıp [ceza](#)landırıldığını öne sürdü.

Davacı [Doğu Perinçek](#), Robertson ve Clooney'i yanıtladı. Talat Paşa aleyhinde Osmanlı mahkemelerinin "kesinleşmiş" bir mahkûmiyet kararı olmadığını, Ermeni katliamı iddiasıyla yargılanıp cezalandırılmak üzere Malta'da tutulan Türkler hakkında da İngiliz Kraliyet Başsavcısı'nın delil bulunmadığı için "takipsizlik" kararı verildiğini açıkladı.

[Ermeni soykırımı](#) lobisinin Türk asıllı tetikçilerinden Taner Akçam, 6 Şubat 2015 günü Taraf gazetesinde Doğu Perinçek'i yalancılıkla ve demogoji yapmakla suçladı. Talat Paşa'nın İstanbul'da 8 Mart 1919 günlü özel bir kararname ile [yeniden] kurulan Bir Numaralı Askerî Mahkeme'de gıyabında yargılandığını ve 5 Temmuz 1919 günü Ermeni katliamından sorumlu bulunarak idam cezasına çarptırıldığını yazdı.

Akçam'a göre, Perinçek "Türk Mahkemelerince idama mahkûm edilen bir katili" övüyordu. İngiliz Kraliyet Başsavcılığı tarafından Malta'daki tutuklu Türklerle birlikte Talat Paşa hakkında da soruşturma yapıldığı ve delil olmadığı için dava açılmadığı konusunda da "palavra" atıyordu. Hakaret içerikli sözcüklerle bilgi eksikliğini örtmeye çalışan Akçam, bütün bu yazdıkları konusunda kapağında V. N. Dadrian ile birlikte "derleyen" olarak adının yazılı olduğu Tehcir ve Taktik: Divan-ı Harb-i Örfi Zabıtları: İttihat ve Terakki'nin yargılanması, 1919-1922 adlı Bilgi Üniversitesi tarafından 2008 yılında yayınlanan kitabı kaynak gösterdi.

Taner Akçam'ın kapağında adının olduğu kitapları, bırakın yazmayı, okuduğundan dahi kuşkuluyum. Örneğin, Taraf'ta yazısında kaynak gösterdiği kitabın içeriğini biliyor olsaydı, kendisine internet üzerinden ulaşıp "Talat Paşa'nın yargılanıp idama mahkûm edildiğinden söz ediyorsun ama bu kararla ilgili temyiz sürecini görmezden geliyorsun" denildiğinde herhalde şu karşılığı vermezdi: "Benim ve Dadrian'ın Bilgi Üniversitesinden çıkan künyesini verdiğim kitabı alın. Orada istediğiniz tüm bilgileri bulursunuz. Temyiz mahkemeleri aldığı kararlar hepsi ama hepsi orada, orijinal halleri ile ve açıklamaları ile vardır. Size tek tavsiyem, kendinizin bu kitabı ve belgeleri okumanızdır. Başka bilgisi olan, belgesini yayınlar."

DİVAN-I HARB-İ ÖRFİ YARGILAMALARI

Taner Akçam'ın tavsiyes ettiği kitap 733 sayfa ve bu büyük boy. 496 sayfası, basımından bir yıl önce, 2007 yılında Temel Yayınları tarafından yayınlanmış olan Osman Selim Kocahanoğlu'na ait Tehcir Yargılamaları (1919) - Divan-ı Harb-i Örfi Muhakematı Zabıt Ceridesi adlı kitaptan aktarıldığı izlenimi veren yargılama tutanaklarından oluşuyor.

1919 Divan-ı Harb-i Örfileri, İstanbul'un işgali sonrasında İngilizlerin baskısıyla kurulan Osmanlı askeri mahkemelerdir. Görevleri, savaş suçlusu ilan edilen İttihatçıları Ermeni katliamı suçlamasıyla yargılayıp cezalandırmaktır.

Bu mahkemelerin adil yargılama yapmaları söz konusu değildir. Olağanüstü yetkileri vardır.

Kararları da kesindir. Yargılananlara temyiz hakkı dahi tanınmamıştır.

Ötesinde, önde gelen İttihatçıların yargılanması başlamadan iki gün önce, Damat Ferit Hükûmeti tarafından yayınlanan bir kararname ile mahkemelerin olağanüstü yetkileri daha da arttırılmıştır. Yargılananların savunma yapma ve avukat tutma hakları da ellerinden alınmıştır.

AİHM'nde Ermenistan'ın avukatları Geoffrey Robinson ve Amal Clooney' ile Taraf gazetesinde Taner Akçam, Talat Paşa'yı suçlarken işte bu Divan-ı Harb yargılamasına gönderme yapmaktadırlar. Talat Paşa'nın savunması alınmadan, avukatla temsil olanağı ve temyiz yolu da kapalı olarak gıyabında idama mahkûm edilmesi, Ermeni soykırımının kanıtı olarak pazarlanmaktadır.

Ermeni soykırımı lobisinin bu pazarlaması tarihi ve hukuki gerçeklerle uyuşmamaktadır. Öncelikle, Divan-ı Harb-i Örfi mahkemelerinde verilen kararlar "kesinleşmiş hüküm" değeri kazanmamıştır. Kuruluş kararnamesinde bu mahkemelerin kararlarının kesin olduğu, temyiz edilemeyeceği belirtilmiştir. Ancak, Damat Ferit'in yerine Sadrazamlığa yeniden Tevfik Paşa atanınca, "yeniden yargılama" ve temyiz yolu açılmıştır.

Taner Akçam'ın kitabında Divan-ı Harb yargılamalarının tutanakları yüzlerce sayfa halinde yayınlanırken, temyiz süreci hepsi ama hepsi sadece dört sayfada (sayfa 141-144) geçirilmiştir. Tek bir temyiz kararına ne orijinal haliyle ne de özetiyle değinilmemiştir. Herhangi bir açıklayıcı makaleye de yer verilmemiştir. Deyim yerindeyse, temyiz sürecinin üstü örtülmeye ve Divan-ı Harb kararları kesinleşmiş hüküm gibi gösterilmeye çalışılmıştır.

YENİDEN YARGILAMA VE TEMYİZ SÜRECİ

1919 yargılamalarında nihai ve kesinleşmiş hükümler, yeniden yargılama ve temyiz süreciyle gerçekleşmiştir. Bu süreçte, Taner Akçam ve soykırım mızıkacısı arkadaşlarının yere göğe sığdıramadıkları mahkûmiyet yönündeki Divan-ı Harb kararlarının hemen hepsi beraatla sonuçlanmıştır.

Bunu Taner Akçam, Taraf gazetesindeki yazısında saklasa da kitabında ister istemez itiraf etmektedir. Sayfa 141'de Tefvik Paşa ile Divan-ı Harb-i Örfi'lerin değiştiğini yazmıştır:

"..Tevfik Paşa kabinesinin, Damat Ferit Paşa dönemindeki Divan-ı Harb yargılamalarını geçersiz kılmak için belli adımlar atacağı beklenir olmuştur.

Bu düzenlemelerin başında, Damat Ferit Paşa döneminde verilmiş tüm dava dosyalarının yeniden incelemeye alınması ve bu mahkemelerin daha önce vermiş olduğu kararlara temyiz yolunun açılması gelir... Çıkarılan yeni kararnameye göre, idam, müebbet ve kürek gibi ağır cezalar yeniden ele alınacaktır. Hafif cezalarda ise sadece mahkûmlar başvurursa temyize gidilecektir. Bu amaçla bir Heyet-i Temyiziyye oluşturulur... "

Tevfik Paşa Hükümeti'nin 1919 Divan-ı Harb-i Örfi Kararnamesi, bir tür "yeniden yargılama" hükmünü içermektedir. Mahkemelerinin idam, müebbet ve kürek gibi ağır cezaların, ilgililerin başvurusu olmaksızın yeniden ele alınması, bu cezaların geçerliliğini kaybetmesi anlamındadır. Açık anlatımıyla, artık bu cezalar "yok" hükmündedir.

Doğu Perinçek Talat Paşa hakkında AİHM'nde bu tarihi ve hukuki gerçeği dile getirmiştir. Taner Akçam'ın bunu inkar etmesi, yeniden yargılama içerikli temyiz sürecini görmezden gelip yok hükmündeki Divan-ı Harp mahkemesi kararlarına sığınması boşunadır.

Üzerinde adının bulunduğu kitapta Akçam, Talat Paşa'ya tam 136 sayfada gönderme yapmaktadır. Ancak bunların bir tekinde dahi Talat Paşa ve arkadaşlarının davasının yeniden ele alındığı ve haklarındaki ilk idam kararlarının onandığı yolunda tek bir belge ya da bilgi bulunmamaktadır. Çünkü tarihte böyle bir yargılama olmamıştır, yoktur.

Peki, ne vardır? Akçam'ın kitabının 143. Sayfasından okuyalım:

"Ermeni tehciri ve cinayet nedeniyle yargılanan sanıklar hakkında birbiri ardı sıra beraat kararları verilmeye başlanır ve sanıklar tahliye edilirler..."

Taner Akçam aynı sayfada "Divan-ı Harb-i Örfi'lerin Sonu" başlığı altında bu mahkemelerde kurtuluş için Mustafa Kemal'in yanında saf tutanlara karşı açılan davaların son bulunduğu kaydettikten sonra şöyle devam etmektedir:

"Ermeni tehciri ile ilgili davaların akıbeti de farklı olmadı. Birbiri ardına verilen beraat ve takipsizlik kararlarından sonra, Peyam-ı Sabah gazetesi, 11 Nisan 1922'de verdiği bir haberde, "Bir Numaralı Divan-ı Harb-i Örfi'de tehcir mesailine devai bulunmadığı icra ettiğimiz tahkikattan anlaşılmıştır" demektedir. Yani bu tarih itibarıyla artık görülen dava yoktur. 11 Temmuz 1922'de gazeteler Divan-ı Harbi Örfi'lerin lağvedilmekte olduklarını haber verdiler. 6 Kasım 1922'de İstanbul'un alınmasından sonra Ankara meclisince Divan-ı Harb-i Örfi'lerin iptaline ilişkin olarak çıkarılmış yasalar İstanbul'u da kapsadı ve böylece Divan-ı Harb-i Örfi'ler kesin olarak tarihe karıştı."

DİVAN-I HARB MASKARALIĞI

Divan-ı Harb-i Örfilerin tarihe karışması, Taner Akçam ve Ermeni soykırım lobisinin iddia ettiği gibi, Damat Ferit'in yerine Sadrazamlığa atanan Tefvik Paşa'nın Mustafa Kemal ile iyi ilişkiler kurma gayretkeşliği nedeniyle değildir. Bu mahkemelerin ve kararlarının "yok hükmünde" olduğu işgalci İngilizler tarafından da, hem de hukuki gerekçeleri ortaya koyularak kayda geçirilmiştir.

Başta Mustafa Kemal'in idamını buyuran Nemrut Mustafa adıyla da anılan İstanbul'daki mahkeme olmak üzere, Divan-ı Harb-i Örfilerin hukuksuzlukları, bu mahkeme kurduran İngilizleri de bezdirmiştir. Gıyabi idam buyrukları ve sınır tanımayan hukuksuzluklar üzerine İngilizler bu mahkemelerden vazgeçmiştir.

İstanbul'daki İngiliz Yüksek Komiseri Amiral Calthorpe, 1 Ağustos 1919'da Londra'ya gönderdiği raporunda, Divan-ı Harbi mahkemelerindeki duruşmaları "maskaralık" olarak tanımlamıştır. Bunun Osmanlı Hükümeti'nin yanında İngiltere'ye de zarar verdiğini şu sözleriyle vurgulamıştır:

"Mahkeme süreci, hem bizim hem de Türk Hükümeti'nin itibarını zedeleyen bir maskaralığa dönüşmüştür..." (FO 371/4174/E.118377: Calthorpe'tan Dışişleri Bakanlığı'na rapor, No. 1364.5056.14, İstanbul, 01.08.1919)

İngilizler, aralarında Talat Paşa'nın da bulunduğu önde gelen İttihatçıların Osmanlı Divan-ı Harb Örfi mahkemeleri yerine Malta'da kendileri tarafından yargılanıp cezalandırılması düşüncesini benimsemiştir. Bu amaçla, Osmanlı Devleti'ne dayatılan Sevr Antlaşma'nda Ermeni katliamı yargılamasını öngören beş maddelik bir özel bölüm ekletmiştir.

İngiliz Hükümeti, tutuklayıp Malta'da hapsettiği İttihatçıları yargılayıp cezalandırmak için kanıt

peşinde koşarken, Ermeni katliamı soruşturmasını Sevr Antlaşması'ndan aldığı yetkiyle başlatan Londra'daki İngiliz Kraliyet Başsavcılığı, 1919 Osmanlı Divan-ı Harbi mahkemelerinin bulgularını delil saymamış ve hiçbir biçimde değerlendirmeye almamıştır.

İstanbul'daki İngiliz Yüksek Komiserliği'ne Amiral Calthorpe'un yerine atanan Amiral John de Robeck de bu görüştedir. Londra'ya gönderdiği ilgili yazıda, Osmanlı Divan-ı Harbi mahkemelerindeki yargılamaları "başarısızlık" olarak nitelemiş ve bu mahkemelerin vardığı bulgular için de "kat'i surette dikkate alınamaz" uyarısında bulunmuştur. (FO 371/4174/136069: De Robeck'den Londra'ya, 21.09.1919)

Taner Akçam'ın ve soykırım mızıkacısı arkadaşlarının yere göğe Osmanlı Divan-ı Harb-i Örfi mahkemeleri, İngiliz Kraliyet Başsavcılığı ve İttihatçıları yargılayıp cezalandırmak için her türlü çabayı harcayan İngiliz Hükümeti tarafından da bağımsız ve adil yargılama koşullarına sahip yargısal kurumlar olarak değerlendirilmemiştir. Bu mahkemelerin, Taner Akçam ve soykırım mızıkacısı arkadaşlarının her fırsatta soykırımı kanıtlıyor diye gönderme yaptıkları bulguları "İngiliz hukuk mahkemelerinde kabul edilebilecek delil" değerinde görülmemiş, kararlarını da "yok hükmünde" sayılmıştır.

AMAL CLOONEY'İN İTİRAFI

Osmanlı Divan-ı Harb-i Örfilerin 1919 kararlarının yok hükmünde olduğu, gerçekte, AİHM'nde Ermeni tarafının avukatlığını yapan Amal Clooney tarafından da itiraf edilmiştir. Bu hiç kuşkusuz, doğrudan bir itiraf değildir. Dolaylı bir kabullenmedir.

Amal Clooney'in Osmanlı Devleti'nin Ermeni katliamlarını kabul edip sorumluları yargı karşısına çıkarmaya söz verdiğini söylediği Sevr Antlaşması'nın imzalandığı tarih 10 Ağustos 1920'dir. İstanbul Divan-ı Harb-i Örfisinin Talat Paşa hakkındaki idam buyruğu ise bundan bir yıl önce, 5 Temmuz 1919'da buyurulmuştur.

Şimdi Taner Akçam ve soykırım mızıkacısı arkadaşlarına son derece basit bir soru...

Birinci Dünya Savaşı'nın galipleri, Talat Paşa ile ilgili İstanbul Divan-ı Harb-i Örfisi buyruğunu "yok hükmünde" değil de geçerli bir mahkeme kararı sayсалardı, Sevr Antlaşması'nda Osmanlı Devleti'ne Ermeni katliamı iddiasıyla yeni bir yargılama yapılmasını mı dayatırlardı, yoksa Antlaşmada bu yargılamaya bir biçimde gönderme mi yaparlardı?

İngilizler, 1919 Osmanlı Divan-ı Harb-i Örfilerin bulgularını ve kararlarını "kat'i surette dikkate alınamaz bir maskaralık" olarak değerlendirdikleri, bu bulgu ve kararların kendi itibarlarını da zedelediğini gördüklerini için Sevr Antlaşması ile Osmanlı Devleti'ne sıfırdan yeni bir Ermeni katliamı yargılamasını dayatmıştır.

TARAFSIZ YARGIÇ GİRİŞİMİ

Osmanlı Divan-ı Harb-i Örfilerin hukuk dışılığı yargılama sürecinde ortaya çıkmamıştır.

Kuruluşlarında da gündeme gelmiştir. Ancak işgal koşullarında bu konu fazlaca tartışılmamıştır.

1919 Osmanlı Divan-ı Harbi Örfiler, İstanbul'un işgali sonrasında İttihatçıları Ermeni katliamı suçlamasıyla yargılayıp cezalandırmak için kurdurulan askeri mahkemelerdir. Adil yargılama yapmaları öngörülmemiştir.

Bu sürecin ilk günlerinde iş başında olan Tefvik Paşa Hükümeti, Osmanlı "Divan-ı Harbi Örfi" mahkemelerinin yargılamalarına uluslararası meşruiyet ve güvenilirlik kazandırmayı denemiştir. 19 Şubat 1919'da Birinci Dünya Savaşı'nın tarafsız ülkeleri Danimarka, İsveç, İsviçre, Hollanda ve İspanya hükümetlerine başvurarak, savaş suçlarını ve "Ermeni katliamı" iddialarını soruşturmak üzere ikiye yargıç görevlendirmelerini istemiştir. (FO 371/4172/29498: C.I.O. da sansürden edinilen telgraf - FO 301/218/1832: İstanbul'daki İngiliz Yüksek Temsilciliği'nden İngiliz Dışişleri Bakanlığı'na, 25.02.1919)

İngilizler telaşlanmıştır. Onların amacı, savaş boyunca propagandasını yapılan "Ermeni katliamı" iddiasını savaşın bitiminde Türklerin yargılayıp cezalandırılacağı bir operasyona dönüştürmektir. Bu nedenle, Tefvik Paşa'nın "Ermeni katliamı" iddialarının tarafsız ülkelerin yargıçları tarafından incelenmesi önerisi oldukça sert bir İngiliz tepkisiyle karşılaşmıştır.

İngiltere, Osmanlı Hükümeti'nin çağrısının İsveç, İsviçre ve Hollanda'ya ulaşmasını engellemiştir.

Çağrının ulaştığı Danimarka ve İspanya'ya da Fransa'nın da desteğiyle gözdağı verilmiştir. (FO 371/4172/29498: Dışişleri Bakanlığı tutanakları, Londra 25.02.1919. - FO 301/1782/1/2/4232: İngiliz Dışişleri Bakanlığı'ndan İstanbul'daki İngiliz Yüksek Temsilciliği'ne, 25.03.1919)

Londra'daki İspanya Büyükelçisi 25.02.1919'da İngiliz Dışişleri Bakanlığı'na "gizli" bir not ileterek, hükümeti'nin Türk önerisini incelendiğini, ancak bir karar vermeden önce İngiltere'nin görüşünü öğrenmek istediğini bildirmiştir. (FO 371/4172: İspanya Büyükelçisinden Sir Ronald Greham'a gizli ve kişiye özel not, 28.02.1919)

İngiltere'nin yanıtı, "Ermeni kırım" iddialarını, Paris'te toplanmış olan Barış Konferansı'nın ele alacağı, Osmanlı Hükümeti'nin "tarafsız yargıç" çağrısının kabul edilmesinin "Barış Konferansı'nda alınacak tedbirlerle çelişecek ve ciddi güçlükler yaratabilecek sonuçları olabileceği" biçiminde özetlenmiştir. (FO 371/4172- Sir R. Greham'dan İspanyol Büyükelçisine mektup, 04.03.1919)

Bu arada, Paris Barış Konferansı'ndaki İngiliz temsilcisi Arthur Balfour da Türklerin tarafsız yargıç girişiminin mutlaka engellenmesi gerektiğini dile getirmiştir. (FO 371/4173/49913- Balfour'dan

Dışışleri Bakanı Curzon'a not No. 323, 25.02.1919)

"Tarafsız yargıç" girişimi Tevfik Paşa Hükümeti'nin sonu olmuştur. Padişah Vahdettin, düşürülen Tevfik Paşa'nın yerine sadrazamlığa 4 Mart 1919'da İngilizlerin istediği Damat Ferit Paşa'yı atamıştır. Vahdettin'in damadı olan Ferit Paşa, Sadrazamlığa atanır atanmaz, İngiliz Yüksek Komiser vekili Amiral Webb'i ziyaret etmiş, Padişah'ın ve kendisinin "önce Allah'a sonra İngiliz Hükümeti'ne güvendiğini" söyleyerek bağlılığını bildirmiş ve İngiliz esirleri ile Ermenilere kötü muamele etmiş herkesin "tutuklanıp cezalandırılacağı" sözünü vermiştir. (FO 371/4172 - Webb'den İngiliz Dışışleri Bakanlığı'na tel. No. 499, 09.03.1919)

MALTA'DAKİ YARGILAMA

Malta Yargılamasına gelince... İngiliz Kraliyet Başsavcılığı'nın Malta'daki tutuklu Türklerle birlikte Talat Paşa hakkında da gıyabında soruşturma yaptığı ve delil olmadığı için Ermeni katliamı iddiasıyla dava açmayı reddettiği palavra değildir.

Kraliyet Başsavcılığı, günümüz hukukunda "takipsizlik" ya da "kovuşturmaya yer olmadığı" kararına denk gelen bu hükmünü 29 Temmuz 1929'da bir yazıyla İngiliz Dışışleri Bakanlığı'na bildirmiştir. (FO 371/6504/E.8745: İngiltere Başsavcılığı'ndan Dışışleri Bakanlığı Müsteşarlığı'na, 29.07.1921) Malta'daki bu yargılama süreci, Holocaust'un reddinin suç olmasını sağlayan İkinci Dünya Savaşı sonrasında Yahudi katliamı yargılamasının yapıldığı Nürnberg Mahkemesi ile aynı uluslararası hukuki kurguyla gerçekleştirilmiştir.

Nürnberg Mahkemesi'nin kurulması, savaş sonrasında Almanya ile imzalanan Londra Barış Antlaşması'nda öngörülmüştür. Malta soruşturması da Osmanlı Devleti'ne imzalatılan Sevr Antlaşması'na göre başlatılmıştır. İngiliz Kraliyet Başsavcılığı'nın soruşturması, kanıt bulunması halinde aynen Yahudi soykırımı nedeniyle Almanları yargılamak üzere Nürnberg'de kurulan "uluslararası mahkeme" gibi bir mahkemenin oluşturulması amacıyla yürütülmüştür.

İttihatçıları yargılayacağı düşünülen uluslararası mahkemenin kuruluş hazırlıkları, Birinci Dünya Savaşı sonrasında Birleşmiş Milletleri olan Milletler Cemiyeti'nde ele alınmıştır. Milletler Cemiyeti'nin oturumlarında İngiliz Kraliyet Başsavcılığı'nın dava açılmasına hükmetmesi halinde yargılamayı yapacak mahkemenin nasıl kurulacağı tartışılmıştır. Bu amaçla, Milletler Cemiyeti bünyesinde bir "Danışma Kurulu" dahi oluşturulmuştur.

Bu hazırlıklar, Kraliyet Başsavcılığı "kanıt olmadığı" için dava açılmayacağını, açılrsa da cezalandırma yapılamayacağını kesin bir dille ortaya koyunca yaşama geçirilememiştir.

MALTA VE TALAT PAŞA

İngiliz Kraliyet Başsavcılığı'nın bu hükmü Malta'da tutuklu Türkler ile ilgilidir. Kararda Talat Paşa'dan söz edilmemektedir. Edilmesi de mümkün değildir. Çünkü Talat Paşa bu karardan dört ay önce, 15 Mart 1921'de Soğoman Tehliryan adlı bir Ermeni suikastçı tarafından katledilmiştir. Malta Yargılaması'nı sonlandıran takipsizlik kararında adının olmaması Talat Paşa'nın İngiliz Kraliyet Başsavcılığı soruşturmasının kapsamı dışında kaldığı anlamına gelmemektedir. Katlinden bir ay önce, Şubat 1921'de İngiliz Gizli Haberalma Servisi Scotland Yard'ın görevlendirmesiyle servisin eski ajanı olan Aubrey Herbert Berlin'e giderek üç gün süreyle Talat Paşa ile birebir görüşmüştür. Scotland Yard görevlisi Herbert 1924 yılında yayınlanan Türkçe başlıklı Ben, Kendin kitabında bu görüşmeyi anlatmıştır. Burada Talat Paşa'yı doğrudan ya da dolaylı olarak suçlayacak hiçbir ifadeye yer verilmemiştir. (Alpay Kabacalı, Talat Paşa'nın Anıları – İstanbul: İş Bankası, 2007 – ss. 8, 9, 143-164)

Malta Yargılaması (Kaynak Yayınları) kitabında bu yargılamayla ilgili İngiliz arşiv arşiv belgelerini orijinaleri ve açıklamalarını gerçekten yayınladım. Eğer Taner Akçam ve soykırım iddiacısı yandaşları cehaletin cesaretiyle kurgulanmış bulunan papağan ezberinin bozulmasını göze alabiliyorlarsa, buyursunlar bu kitaba baksınlar Bir olasılıkla yalan rüzgârı girdabından kendilerini kurtarıp tarihi ve hukuki gerçeklerle yüzleşirler.

Alıntı (03.05.2015): [Aydınlık Gazetesi](#)

Meseleyi toparlayacak olursak

Gıyabında mahkûm edilen üç Paşa, Almanların yardımıyla kaçmayı başarırlar. Almanlar "düne" kadar müttefiki olan Osmanlı imparatorluğunun yaptıkları hakkında konuşmamayı yeğlemişlerdir. Ama artık durum değişti (...)

Nedenleri hakkında tez üretmek istemiyorum ama "bir – iki noktaya" değinmeden de edemeyeceğim. Dün dündür, bugün bugündür deyişinden yola çıkarak özellikle Almanların 2015 yılında, önce Cumhurbaşkanı nezdinde sonrasında parlamentolarında 1915 olaylarını soykırım olarak tanımladıktan sonra, 1915 olaylarında pay sahibi olmalarını itiraf etmeleri önem taşımaktadır. Tüm bu "gayretkeşliğin" altında, hadisenin tam yüz yıl önce gerçekleşmiş olması, tamda bu yüzden zaman aşımının ve 100 yıl münasebetiyle olayı dünya kamuoyunun ortak hafızasında tekrar canlandırmak söz konusu olması muhtemeldir. Adolf Hitlerin "Günümüzde Ermeni soykırımından artık kim bahsediyor" cümlesini hatırlamakta fayda var çünkü bilime göre

Hitler hesabı sorulmayan bu soykırımı örnek almışmış. Buna rağmen buraya kadar derlediğim iddiaların yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti başkaca şimdi sıralayacağım iddialara da ikna edici, iddiaları çürütecek kapasitede deliller sunmak zorundadır.

- Batılı devletler kendi değerleri ile; Dafur, Kamboç'a, Ruanda veya Yahudi soykırımını tanımada ve tanımlamada sorun yaşamıyorlarmış. O halde Türkiye Ermenilere karşı işledikleri soykırım suçunu neden kabul etmiyorlarmış.

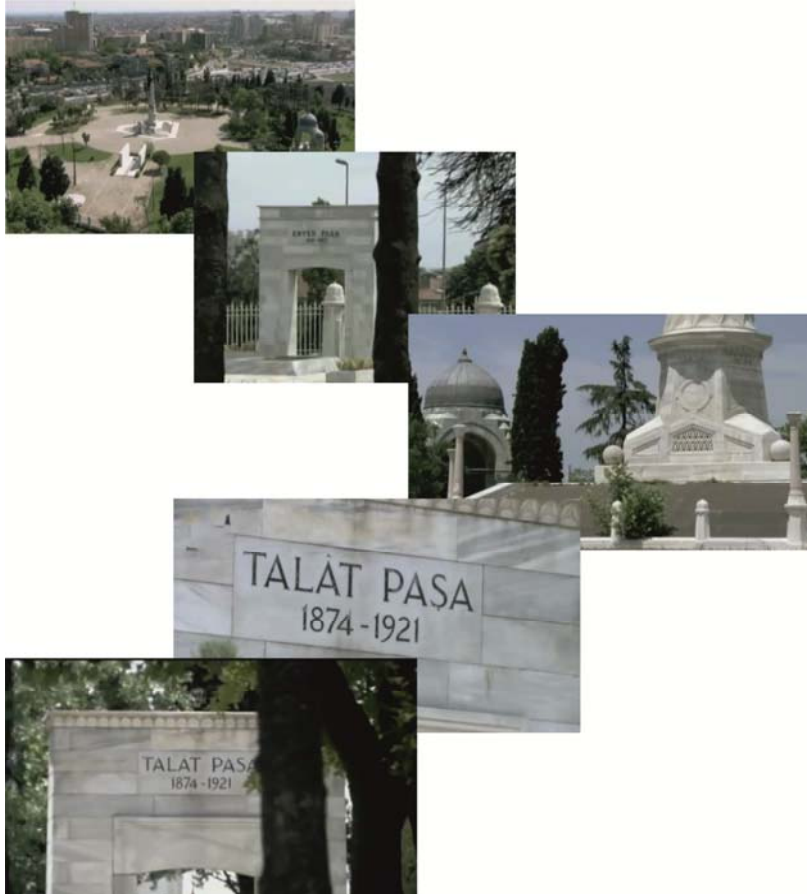
- 1920 Paris konferansında Ermenilere söz verilmesine karşın, Lozan anlaşması esnasında Ermenilere, Türk toprakları üzerinde kendilerine müstakil devlet kurmaları planı üzerinde ısrar edilmeyecek ve Ermenilerin Türk topraklarına geri dönmeleri Ankara'nın itirazı sonucu konu edilmeyecektir. Buraya kadar olumlu bir gelişme ancak Ermenilerin Türk topraklarına geri dönememelerine gösterilen güvenlik ama özellikle Orduya tehdit olmaları gerekçesi kafalarda soru işareti bırakmaktadır.

- Soykırım sonrası Ermeni halkından arda kalanlar genelde kadın ve çocuklar olmuştur, bu insanlar genel olarak ya hizmetçi (aslında köle diye dillendirilmektedir) veya hareme cariye olarak anlanmaktaymışlar ve savunmasız olarak çeşitli müdahalelere katlanmak zorunda kalıyorlarmış.

V e g e l e l i m m e s e l e n i n b a m t e l i n e

1943 yılında Talat Paşanın naaşı, gösterişli bir şekilde Berlin'den Türkiye'ye getirilecektir.

Ermeni Soykırımının soruluları olarak gösterilen bu, en dikkatli değimi ile varlıklara, anıt mezarların inşa edilmesi, isimlerinin tüm yurttaki sokaklara, caddelere, meydanlara, okullara verilmesi en hafif tabiriyle derinden yaralayıcı ve son derece yakışsız ve saygısız bir davranıştır. Unutulmamalıdır ki, içimizde birçoğumuz bu isimleri belki bilgisizliklerinden, belki önemsememelerinden dolayı farklı gözlerle görmekte, Ermeniler için bu isimler atalarının muhtemel katilleridir. Bu açıdan bakıldığında bu konuya aksi ispatlanana kadar gereken hassasiyetin gösterilmesi, Türk milletinin şanına laik olacaktır.

Konunun derinlemesine girmek bu makalenin gerçevesini zorlar. Ancak... Talat Paşanın, Berlin’de bir Ermeni tarafından öldürülmesi ve sonrasındaki gelişmeler, özellikle Raphael Lemkin (1900-1959) öncülüğünde Birleşmiş Milletler Soykırım Sözleşmesine (1948) vesile olacaktır. Türkiye bu sözleşmeyi 1950 yılında imzalayacaktır.

Ve son olarak bu makaleyi derleyen sorusu

Neden hala, yani günümüzde, Türkiye Cumhuriyeti misak-ı milli sınırları içerisinde yaşamakta olan yaklaşık 60000 Ermeni kökenli vatandaşlarımız kimliklerini saklamak veya inkâr etmek zorunda bırakılıyor?